

15.09.2021

ENDELIG TILSYNSRAPPORT

Spesialpedagogisk hjelp og
individuell tilrettelegging
Barnehageloven §§ 31-35 og 37

Eidskog kommune

Sammendrag

Vi har ført tilsyn med Eidskog kommune. Temaet for tilsynet er barnehagemyndighetens etterlevelse av reglene om spesialpedagogisk hjelp og individuell tilrettelegging etter barnehageloven §§ 31 – 35 og 37. Formålet med tilsynet er å kontrollere at kommunen oppfyller kravene i regelverket når det gjelder retten barn under opplæringspliktig alder har til spesialpedagogisk hjelp, og retten barn under opplæringspliktig alder med nedsatt funksjonsevne har til et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud.

Åpningsbrev med varsel om tilsyn ble sendt til Eidskog kommune 19. januar 2021. det ble avholdt felles digitalt formøte for vårens tilsyn den 12. februar 2021, der Eidskog deltok. I formøtet ble hovedtemaene for tilsynet gjennomgått, samt bruk av RefLex.

Dokumentasjon og svar på egenvurdering i RefLex ble oversendt til Statsforvalteren innen fristen 5. mars 2021. Våre vurderinger og konklusjoner er basert på egenvurdering i RefLex og mottatt dokumentasjon. Se liste over dokumentasjon som er vedlagt rapporten. Foreløpig tilsynsrapport med varsel om vedtak om pålegg ble oversendt til kommunen 8. juli 2021 med frist til den 20. august 2021 til å uttale seg om innholdet i rapporten.

Eidskog kommune oversendte uttalelse til den foreløpige tilsynsrapporten den 19. august 2021. På bakgrunn av kommunens uttalelse og oversendelse av ny dokumentasjon, har Statsforvalteren endret konklusjonen på noen punkter. Antall regelverksbrudd er noe redusert. Endringene i kommunens praksis og Statsforvalterens vurdering av dette fremkommer under hvert enkelt punkt. Våre vurderinger og konklusjoner er basert på egenvurdering i RefLex og mottatt dokumentasjon. Se liste over dokumentasjon som er vedlagt rapporten.

Avdekkede regelverksbrudd – varsel om pålegg

Sakkyndig vurdering

Statsforvalteren har avdekket regelverksbrudd under følgende hovedpunkter:

Kommunen må sørge for at det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering av om barnet har særlig behov for spesialpedagogisk hjelp før den gjør vedtak om spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven §§ 35 jf. 31. Kommunen må i den forbindelse se til at:

- Barnet får anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utarbeider sakkyndig vurdering.
- PPT legger stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilrådning om spesialpedagogisk hjelp.
- PPT utarbeider sakkyndige vurderinger så snart som mulig.

- PPT gjør rede for og tar stilling til om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet.
- PPT gjør rede for og tar stilling til realistiske mål for barnets utvikling og læring.
- PPT gjør rede for og tar stilling til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, dersom barnet går i barnehage.
- PPT vurderer hva som er til barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger.

Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp

Kommunen må sørge for å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp som oppfyller kravene i barnehageloven kap. VII og saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, jf. barnehageloven § 31 og forvaltningsloven §§ 2, 11 a, 17, 23, 24, 25 og 27. Kommunen må i den forbindelse se til at:

- Den sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.
- Den tar stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Individuell tilrettelegging i barnehagen

Kommunen må sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. barnehageloven § 37. Kommunen må i den forbindelse se til at:

- Den fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging.
- De opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om et barn har nedsatt funksjonsevne, og om barnet ikke kan delta på lik linje med andre barn i barnehagen
- Den i vedtak tar stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.
- Den tar stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.
- Den tar stilling til hva som er til barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging.

Statsforvalteren fatter med dette vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til 28.10.2021, se mer om dette til slutt i rapporten.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	7
1.1	Kort om kommunen	7
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet.....	7
1.3	Avklaringer og definisjoner	8
2	Rett til spesialpedagogisk hjelp	9
2.1	Utarbeide sakkyndige vurderinger	9
2.1.1	PPT skal utarbeide sakkyndige vurderinger i de tilfellene hvor barnehageloven krever det. 9	
2.1.2	Barnet skal få anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utarbeider sakkyndig vurdering.	10
2.1.3	Foreldrene skal få uttale seg når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp.....	11
2.1.4	PPT skal legge stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilrådning om spesialpedagogisk hjelp.....	12
2.1.5	PPT skal opplyse saken så godt som mulig før de utarbeider sakkyndig vurderinger ..	14
2.1.6	PPT skal utarbeide sakkyndige vurderinger så snart som mulig	15
2.1.7	PPT skal gjøre rede for og ta stilling til om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet	17
2.1.8	PPT skal gjøre rede for og ta stilling til om realistiske mål for barnets utvikling og læring 18	
2.1.9	PPT skal gjøre rede for og ta stilling til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, dersom barnet går i barnehage.....	19
2.1.10	PPT skal gjøre rede for og ta stilling til hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring.....	21
2.1.11	PPT skal gjøre rede for og ta stilling til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha.	22
2.1.12	PPT skal vurdere hva som er til barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger.....	23
2.2	Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp	25
2.2.1	Foreldre kan melde behov om spesialpedagogisk hjelp for barnet når som helst gjennom året.....	25
2.2.2	Kommunen skal henvise barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering.	26
2.2.3	Det skal innhentes samtykke fra foreldrene før PPT utarbeider sakkyndig vurdering. 27	
2.2.4	Foresatte skal ha mulighet til å uttale seg om innholdet i sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp.....	28

2.2.5	Kommunen skal innhente samtykke fra foreldrene før kommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.....	28
2.2.6	Kommunen skal sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.....	29
2.2.7	Kommunen skal fatte vedtak i alle saker når PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering.	31
2.2.8	Vedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde hva hjelpen skal gå ut på.	32
2.2.9	Vedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hvor lenge hjelpen skal vare.	33
2.2.10	Vedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hvilket timeomfang hjelpen skal ha.....	34
2.2.11	Vedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde hvordan hjelpen skal organiseres.	35
2.2.12	Vedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha.	36
2.2.13	Vedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om foreldrerådgivning.....	37
2.2.14	Kommunen skal begrunne vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndig vurdering.	38
2.2.15	Kommunen skal ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.....	38
2.2.16	Vedtaket skal inneholde informasjon om klagerett, klagefrist, klageinstans og at klagen skal sendes til kommunen.	40
2.2.17	Vedtaket skal inneholde informasjon om retten til å se sakens dokumenter.	41
2.2.18	Kommunen skal fatte vedtak så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov.....	41
3	Individuelt tilrettelagt barnehage tilbud for barn med nedsatt funksjonsevne	42
3.1	Kommunen må fange opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging.	42
3.2	Kommunen må undersøke om barn med nedsatt funksjonsevne har rett på individuell tilrettelegging.	44
3.3	Kommunen må gi foreldrene mulighet til å uttale seg.	45
3.4	Kommunen opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til:	46
-	Om et barn har nedsatt funksjonsevne.....	46
-	Om barnet ikke kan delta på lik linje med andre barn i barnehagen.....	46
3.5	Kommunen skal fatte vedtak i saker som gjelder individuell tilrettelegging i barnehagen. .	48
3.6	Kommunen skal i vedtak ta stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn..	49

3.7	Kommunen skal ta stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.....	50
3.8	Vedtak om avslag skal inneholde en begrunnelse av hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging.....	51
3.9	I vedtak der kommunen kommer frem til at et tiltak vil være uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, skal den legge særlig vekt på følgende momenter:.....	52
-	Tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmede barrierer	52
-	De nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen	52
-	Virksomhetens ressurser	52
3.10	Kommunen skal sørge for at barnet får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et vedtak vil være en uforholdsmessig byrde.	53
3.11	Barnet skal ha vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging.	54
3.12	Kommunen skal ta stilling til hva som er til barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging.....	55
3.13	Vedtaket skal inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.....	56
3.14	Vedtaket skal inneholde informasjon om retten til å se sakens dokumenter.	57
3.15	Kommunen fatter vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig.....	57
3.16	Kommunen iverksetter vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer. 58	
3.17	Kommunen gjennomfører den individuelle tilretteleggingen i tråd med vedtaket.....	59
4	Våre reaksjoner	59
4.1	Pålegg om retting	59
4.2	Oppfølging av påleggene	61
5	Dere har rett til å klage.....	61
6	Vedlegg – liste over dokumentasjon	62

1 Innledning

Vi fører tilsyn med Eidskog kommunen som barnehagemyndighet, jf. forskrift om overgangsregler til barnehageloven – tilsyn, veiledning, reaksjoner mv. § 5 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

Eidskog kommune er valgt ut på bakgrunn av hvor sannsynlig det er at kravene i regelverket ikke er oppfylt, og hvilke konsekvenser dette kan få for barna. Denne risikovurderingen bygger på informasjon Statsforvalteren har fra ulike kilder.

1.1 Kort om kommunen

Eidskog kommune ligger i Innlandet fylke. Kommunen hadde 6 106 innbyggere ved utgangen av 1. kvartal 2021. Eidskog kommune har tre kommunale barnehager og to private barnehager. Kommunen er organisert med en virksomhetsleder for oppvekst og læring.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Eidskog kommune i brev av 26.01.2021. Dere ble da pålagt å levere dokumentasjon til oss. Det ble avholdt felles digitalt formøte for vårens tilsyn for tre kommuner den 12. februar 2021, der Eidskog deltok. I formøte ble hovedtemaene for tilsynet gjennomgått, samt bruken av RefLex. Dokumentasjon og svar på egenvurdering i RefLex ble oversendt til Statsforvalteren innen fristen 5. mars 2021. Våre vurderinger og konklusjoner er basert på egenvurdering i RefLex og mottatt dokumentasjon.

De to hovedtemaene for tilsynet er:

1. Rett til spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 31-35.

Undertemaene vi har kontrollert omfatter å utarbeide sakkyndige vurderinger og å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

2. Rett til individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. barnehageloven § 37

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere at kommunen oppfyller kravene i regelverket når det gjelder retten barn under opplæringspliktig alder har til spesialpedagogisk hjelp, og

retten barn under opplæringspliktig alder med nedsatt funksjonsevne har til et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud.

Statsforvalteren ønsker at tilsynet skal være en støtte for Eidskog kommune som barnehagemyndighet. Gjennom vårt tilsyn håper vi at barnehagemyndigheten blir styrket i sitt videre arbeid med å skape gode og trygge barnehager til barns beste i kommunen.

Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

1.3 Avklaringer og definisjoner

Med regelverk mener vi barnehageloven med forskrifter og andre lover og forskrifter som gjelder for kommunen (og PPT) innenfor det området vi kontrollerer. Særlig aktuelle er forvaltningsloven og barnekonvensjonen.

Med barn under opplæringspliktig alder mener vi alle barn som ikke har begynt på skolen, og som ikke omfattes av opplæringsloven § 2-1 om rett og plikt til grunnskoleopplæring samt barn som har fått vedtak om utsatt skolestart. Retten til spesialpedagogisk hjelp i barnehageloven kapittel V A omfatter både barn i barnehage og barn som ikke går i barnehage. Retten til et egnet tilrettelagt barnehagetilbudet i barnehageloven kapittel V A gjelder barn som går i barnehage.

Med kommune mener vi først og fremst kommunen som barnehagemyndighet. I noen tilfeller mener vi kommunen som ansvarlig for PPT.

Rapporten tar for seg de ulike hovedtemaene med deltemaer, og er oppdelt i kontrollspørsmål som er tilpasset de rettslige kravene i regelverket. Vi bruker kontrollspørsmålene som overskrifter i rapporten og presenterer rettslig krav, vår observasjon og vurdering og konklusjon på hvert enkelt kontrollspørsmål.

2 Rett til spesialpedagogisk hjelp

2.1 Utarbeide sakkyndige vurderinger

2.1.1 PPT skal utarbeide sakkyndige vurderinger i de tilfellene hvor barnehageloven krever det.

Rettslig krav

PPT skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndige vurderinger, jf. barnehageloven § 34 første ledd. PPT må utarbeide sakkyndig vurdering i alle tilfeller der de mottar henvendelser om barn som kan ha rett til spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 34 jf. 31. Den sakkyndige vurderingen er en forutsetning for at kommunen skal kunne vurdere om et barn har rett til spesialpedagogisk hjelp. PPT må derfor utarbeide en sakkyndig vurdering selv om de mener at barnet ikke har behov for spesialpedagogisk hjelp, og i de tilfeller hvor det er foreldrene som ber om utredning og ikke barnehagen.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen i refLex svarer PPT «ja» på spørsmålet om de utarbeider sakkyndige vurderinger i de tilfellene de mottar henvendelser om barn som kan ha rett til spesialpedagogisk hjelp.

Barnehagemyndigheten har sendt med dokumentet «*spesialpedagogisk hjelp i barnehagen*». Dokumentet inneholder beskrivelser av rutiner som gjelder i Eidskog kommune. Under overskriften «*Hva gjør jeg hvis jeg er bekymret for mitt barns utvikling?*», står det informasjon om hva man som foresatte eller barnehage kan gjøre om man er bekymret for et barns utvikling.

Under overskriften «*Hva gjør Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT)?*» redegjøres det for fremgangsmåten når barnet er henvist til PPT. PPT vil her gjennomføre ulike kartlegginger av barnet, der utredningen sammenfattes i en sakkyndig vurdering.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Det kommer klart frem av rutinebeskrivelsen at den utredningen PPT gjør av barnet resulterer i en sakkyndig vurdering. Statsforvalteren vurderer at dokumentet «*spesialpedagogisk hjelp i barnehagen*» er både ryddig og oversiktlig. Statsforvalteren vurderer at de skriftlige rutinene tilsier at de sakkyndig vurdering utarbeides både der barnet tilrådes spesialpedagogisk hjelp og der spesialpedagogisk hjelp ikke anbefales.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT utarbeider sakkyndig vurdering der barnehageloven krever dette.

2.1.2 Barnet skal få anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utarbeider sakkyndig vurdering.

Rettslig krav

Dersom barnets alder, modenhet og andre personlige forutsetninger tilsier det, skal barnet få anledning til å gi uttrykk for sin mening om behovet for spesialpedagogisk hjelp. Foreldre eller andre kan også uttale seg på barnets vegne, jf. barnehageloven § 32, jf. §§ 31 og 33, jf. barnekonvensjonen artikkel 12.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «*ja*» på spørsmålet om barnet får anledning til å gi uttrykk for sin mening når det utarbeides sakkyndig vurdering.

PPT skriver også at de gjennom observasjon og samtale får en opplevelse av barnets uttrykk, og at de anbefaler tiltak som de har kommet frem til i samarbeid med foreldre og ansatte i barnehagen, samt med bakgrunn i forskning.

Rutinebeskrivelsene i dokumentet «*spesialpedagogisk hjelp i barnehagen*» illustrerer at kommunen ønsker et tett og nært samarbeid med foresatte til barnet. Rutinene er svært kortfattet, og sier ingenting om barnets stemme eller Barnekonvensjonen.

De sakkyndige vurderingene inneholder et eget avsnitt med overskriften «informasjon fra foreldre/foresatte». Informasjonen under dette avsnittet er av generell art, og lite presis i forhold til hva barnet selv/foresatte tenker om den spesialpedagogiske hjelpen. I den ene sakkyndige vurderingen står det at den sakkyndige vurderingen blant annet bygger på informasjon fra både barnet og foresatte. I en annen sakkyndig vurdering står det at den sakkyndige vurderingen bygger på informasjon fra foresatte.

Etter utsendt foreløpig rapport har barnehagemyndigheten ettersendt ny informasjon angående utarbeidelse av sakkyndige vurderinger i kommunen. De skriver at de vil drøfte hvordan de best mulig kan innhente barnets mening når de utarbeider sakkyndig vurdering og hvordan de skal synliggjøre dette. EPPT viser i denne sammenheng til at de skal utarbeide ny mal for sakkyndig vurdering.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Det er tydelig for Statsforvalteren at PPT ønsker å høre barnet, og at dette oftest gjøres via foresatte. Statsforvalteren synes det er bra at PPT ønsker å høre barnets syn.

På bakgrunn av de innsendte sakkyndige vurderingene vurderer Statsforvalteren det som tilfeldig hvorvidt barnet får gi uttrykk for sin mening eller ikke.

Den ettersendte dokumentasjonen inneholder verken ny mal for sakkyndig vurdering eller en ny sakkyndig vurdering som illustrerer at kommunen har implementert dette i praksis. PPT skriver også at dette er endringer de skal gjøre i fremtiden. Statsforvalteren vurderer dette til at det ikke er en endring som er realisert i praksis enda.

Statsforvalteren konkluderer med at barnet ikke får anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utarbeider sakkyndig vurdering.

2.1.3 Foreldrene skal få uttale seg når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp

Rettslig krav

Foreldrene må få uttale seg når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp. jf. barnehageloven § 32 første ledd.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet om foresatte får uttale seg når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp. PPT skriver også at de alltid har et møte med foresatte når de får en henvisning til PPT. De ansatte i barnehagen er også med på dette møtet. PPT skriver at de sakkyndige vurderingene i all hovedsak utarbeides gjennom et samarbeid mellom PPT, foreldrene og ansatte i barnehagen.

Det fremgår av kommunens rutiner at PPT skal etterstrebe å ha et nært samarbeid med foresatte til barnet. I kommunens rutiner, under overskriften «*Hva gjør jeg hvis jeg er bekymret for mitt barns utvikling?*», fremgår det at det etter en samtale vil bli avklart om barnet skal utredes, og i avsnittet «*Samarbeid med hjemmet*» presiseres viktigheten av å ha et godt samarbeid med de foresatte. Rutinene til kommunen viser at kommunen inkluderer foresatte i form av samarbeidsmøter.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

På bakgrunn av ovennevnte vurderer Statsforvalteren at foresatte er involvert på ulike stadier når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp. Kommunens rutiner viser at kommunen etterstreber å ha et tett samarbeid med de foresatte hele veien i prosessen i forhold til om barnet skal ha spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalteren konkluderer med at foreldre får uttale seg når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp.

2.1.4 PPT skal legge stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilråkning om spesialpedagogisk hjelp.

Rettslig krav

Barnet skal få anledning til å gi uttrykk for sin mening om behovet for spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 32, jf. §§ 31 og 33, jf. barnekonvensjonen artikkel 12. Barnets og foreldrenes syn skal tillegges stor vekt når dere utarbeider den sakkyndige vurderingen, jf. barnehageloven § 32.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet om det legges stor vekt på barnets og foresattes syn i tilrådingen av hjelpen. PPT utdyper dette med å skrive at foreldre er med i hele prosessen, fra henvisning til utarbeidelse av sakkyndig vurdering.

Kommunens rutiner har et eget avsnitt om viktigheten av å inkludere foresatte, jf. overskriften «Samarbeid med hjemmet».

Etter å ha lest de sakkyndige vurderingene legger Statsforvalteren merke til at de sakkyndige vurderingene har en egen setning om at «PP-tjenesten har vektlagt barnehagens uttalelse og informasjon fra foreldre».

Etter utsendt foreløpig rapport har barnehagemyndigheten ettersendt ny informasjon angående utarbeidelser av sakkyndige vurderinger i kommunen.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren ser at kommunen har rutiner der det fremgår at det er viktig med et godt samarbeid mellom partene rundt barnet. På bakgrunn av dette er det naturlig at kommunen vurderer at de både hører foresattes syn samt vektlegger den i sin vurdering av den spesialpedagogiske hjelpen.

Selv om PPT skriver at de har vektlagt informasjon fra foreldrenes, er det likevel uklart for Statsforvalteren hvordan PPT legger vekt på foreldrenes og barnets syn i tilrådingen av den spesialpedagogiske hjelpen da dette ikke fremgår av vurderingene. De sakkyndige vurderingene Statsforvalteren har mottatt i forbindelse med dette tilsynet inneholder et eget avsnitt om foresattes syn. Dette avsnittet oppfattes for Statsforvalteren som beskrivende informasjon av barnet istedenfor foresattes syn på behovet for spesialpedagogisk hjelp.

EPPT skriver i de nye opplysningene at de nå arbeider med bevisstgjøring og formuleringer i sakkyndige vurderinger slik at vektlegging av barnas- og foreldrenes syn fremkommer tydelig i tilrådingen av den spesialpedagogiske

hjelpen. PPT ønsker å synliggjøre vektleggingen av barnas og foreldrenes syn, og at dette etter hvert skal komme tydeligere fram i de sakkyndige vurderingene.

Statsforvalteren mener at foreldrenes og barnets syn i tilrådingen av den spesialpedagogiske hjelpen, må presiseres og synliggjøres i de sakkyndige vurderingene. Videre må PPT vise hvordan de har vektlagt foresattes og barnets syn i sin tilråding av spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalteren synes det er bra at PPT er bevisste på dette og at hvordan de vektlegger barnets og foresattes syn skal komme tydeligere fram i de sakkyndige vurderingene. Den ettersendte dokumentasjonen inneholder ikke noen eksempler på en slik endring i praksis. PPT skriver også at dette er endringer de skal gjøre i fremtiden. Statsforvalteren vurderer dette til at det ikke er en endring som er implementert i praksis enda.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT ikke legger stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilråding om spesialpedagogisk hjelp.

2.1.5 PPT skal opplyse saken så godt som mulig før de utarbeider sakkyndig vurderinger

Rettslig krav

Saken skal være så godt opplyst som mulig før dere utarbeider sakkyndige vurderinger, jf. barnehageloven § 34. Det skal foretas en helhetlig utredning og bruke ulike kilder og metoder i utredningsarbeidet. Dere har plikt til å innhente alle opplysninger som trengs før dere gjør den sakkyndige vurderingen. Dersom dere ikke har tilstrekkelig fagkompetanse i en sak, må dere hente inn nødvendig kompetanse fra andre.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet om de opplyser saken så godt som mulig før de utarbeider sakkyndig vurdering. PPT presiserer at de med foreldrenes samtykke innhenter andre opplysninger ved behov.

Dokumentet det vises til er «*samtykke til tverrfaglig samarbeid*». Skjemaet åpner opp for at er at offentlige instanser skal kunne samarbeide og dele opplysninger om barnet seg imellom. Skjemaet illustrerer at de er interessert i å innhente den informasjonen informasjon om det aktuelle barnet.

De sakkyndige vurderingene har en egen overskrift med ordlyden «*sakkyndig vurdering bygger på*». Under dette avsnittet vises det til hva som er grunnlaget for vurderingene i forhold til det aktuelle barnet. Kildene som går igjen er; tidligere sakkyndige vurderinger, henvisningen fra barnehagen, informasjon fra foresatte og barn, observasjoner fra barnehagen og samarbeidsmøte med BUP.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren vurderer at PPT har gode rutiner som gjør at de opplyser saken så godt som mulig. De inkluderer foresatte i hele prosessen av om barnet trenger spesialpedagogisk hjelp, samt jobber tverrfaglig når det gjelder å innhente nødvendig dokumentasjon om det aktuelle barnet.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT opplyser saken så godt som mulig før de utarbeider sakkyndig vurdering.

2.1.6 PPT skal utarbeide sakkyndige vurderinger så snart som mulig

Rettslig krav

Kommunen skal forberede og avgjøre saker om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig, jf. forvaltningsloven § 11 a. Den sakkyndige vurderingen er en del av saksforberedelsen, noe som resulterer i at den skal utarbeides så snart som mulig. Kapasitetsmessige utfordringer som oppstår gjentatte ganger, eller som er av lengre varighet, vil ikke være en gyldig grunn til at det tar lang tid å utrede saken. Det kan ikke innføres ventelister for utredning av barns behov for spesialpedagogisk hjelp, Det vil stride mot det enkelte barnets rett til spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «*nei*» på spørsmålet om de har hatt gjentakende lang saksbehandlingstid.

Statsforvalteren har lest de sakkyndige vurderingene og vedtakene om tilrådning av spesialpedagogisk hjelp. De sakkyndige vurderingene viser at barna ble henvist til PPT i 2018 og 2019. Dokumentasjonen viser ulik saksbehandlingstid. En sakkyndig vurdering viser at barnet ble henvist til PPT 27.04.2018 og at den sakkyndige vurderingen var ferdigstilt den 28.05.2018. I en annen sakkyndig vurdering fremgår det av vurderingen til PPT at et samlet fagteam anse det som hensiktsmessig at barnet ble henvist til PPT igjen. Dette fagteamet avholdt et møte i desember 2019. Den ferdigstilte sakkyndige vurderingen er datert 28.09.2020. En annen sakkyndig vurdering viser at barnet ble henvist 24.05.2019, og at den sakkyndige vurderingen var ferdigstilt den 27.11.2020.

Etter utsendt foreløpig rapport har barnehagemyndigheten ettersendt ny informasjon angående utarbeidelser av sakkyndige vurderinger i kommunen.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Den innsendte dokumentasjonen viser et sprik på 1 måned til 1,5 år fra barnet ble henvist til PPT og til sakkyndig vurdering var klar. Som nevnte ovenfor er den sakkyndige vurderingen en del av saksforberedelsen, noe som betyr at den skal utarbeides så snart som mulig slik at barnet kan få den hjelpen det trenger.

PPT har ettersendt ny informasjon der de forklarer at det kan ta noe tid mellom en beslutning i fagteam og til det foreligger en henvisning. De skriver også at lang saksbehandlingstid ikke er synonymt med at barnet ikke får den hjelpen det har behov for. I enkelte tilfeller etterspør de mer informasjon enn det som er beskrevet i henvisningen fra foreldre og barnehage, samt utprøving av tiltak før de gjør sine utredninger og utarbeider en sakkyndig vurdering. Dette arbeidet gjøres i samarbeid med foreldre og barnehage. De skriver at det ikke er vanlig praksis i PPT med så lang saksbehandlingstid som 1 1,5 år, og at de skal sørge for å utarbeide sakkyndig vurdering så snart som mulig etter henvisning.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT ikke utarbeider sakkyndige vurderinger så snart som mulig.

2.1.7 PPT skal gjøre rede for og ta stilling til om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet

Rettslig krav

PPT må ta stilling til hvilke særlige vansker og behov barnet har, og om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet, jf. barnehageloven § 34. Dere må få frem både de sterke og svake sidene til barnet. For at dere skal kunne anbefale hvilket tilbud om spesialpedagogisk hjelp barnet trenger, må dere få frem barnets utviklingsmuligheter og læringspotensial. Bestemmelsen i bhl. § 34 andre ledd angir ikke en uttømmende liste over hva PPT må ta stilling til i den sakkyndige vurderingen.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet om de gjør denne vurderingen av det aktuelle barnet.

Etter å ha lest de innsendte sakkyndige vurderingene ser Statsforvalteren at PPT i ulike steder i de sakkyndige vurderingene viser til barnets utfordringer, og til kartlegging som viser om barnet har en sen utvikling og lærevansker.

Statsforvalteren ser at de sakkyndige vurderingene varierer i forhold til hvordan de beskriver barnets utfordringer, vansker og eventuelle bekymringer rundt barnet. Den ulike informasjonen angående barnet fremgår av ulike avsnitt i den sakkyndige vurderingen, ut ifra hvem informasjonen kommer fra.

I Eidskog kommune sitt svar på foreløpig tilsynsrapport er det presisert at de arbeider med en ny mal for sakkyndig vurdering, og at de i den forbindelse skal komme frem til en praksis hvor de er bevisst på og konkluderer med sen utvikling og lærevansker. De skriver også at EPPT skal tydeliggjøre i sakkyndig vurdering om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos det aktuelle barnet.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Etter å ha lest de sakkyndige vurderingene ser Statsforvalteren at vurderingene er svært ulikt skrevet. En sakkyndig vurdering er svært kort og sier ingenting om barnets utvikling og lærevansker, mens en annen sakkyndig vurdering ramser opp ulike kartlegginger rundt barnet. Vurderingene er altså svært ulike når det kommer til hvor informative de er i forhold til det aktuelle barnet.

PPT beskriver imidlertid om barnets positive og negative sider. Ved å lese dette kan man indirekte forstå at barnet trenger ekstra støtte av spesialpedagog/assistent i barnehagen. Statsforvalteren ønsker imidlertid at barnets eventuelle sene utvikling og lærevansker synliggjøres og presiseres i de sakkyndige vurderingene. Det er ikke godt nok å vise til en kartlegging uten å beskrive hvilken sene utvikling barnet faktisk har.

Via sine tilbakemeldinger etter den foreløpige tilsynsrapporten forstår Statsforvalteren at PPT skal utarbeide ny mal for sakkyndig vurdering.

Den ettersendte informasjonen inneholder imidlertid ingen ny mal for sakkyndige vurderinger per nå.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT ikke gjør rede for og tar stilling til om det foreligger sene utvikling og lærevansker hos barnet.

2.1.8 PPT skal gjøre rede for og ta stilling til om realistiske mål for barnets utvikling og læring

Rettslig krav

PPT må gjøre rede for realistiske mål for barnets utvikling og læring, jf. bhl. § 34 andre ledd bokstav b. For å kunne anbefale hvilket tilbud barnet trenger, må PPT få frem barnets utviklingsmuligheter og læringspotensial. Hjelpen må ses i sammenheng med formålet for barnehagens innhold og oppgaver. Formålet med hjelpen er at den skal bidra til barnets utvikling og læring.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet om de gjør denne vurderingen av det aktuelle barnet. PPT presiserer imidlertid at det ikke er alltid at realistiske mål er spesifisert i de sakkyndige vurderingene hvor de anbefaler spesialpedagogisk hjelp.

Etter å ha lest dokumentasjonen ser Statsforvalteren at PPT i noen sakkyndige vurderinger nevner målet med den spesialpedagogiske hjelpen. I en sakkyndig vurdering fremgår det at målet med den spesialpedagogiske hjelpen er at barnet

skal bli flinkere til å samhandle med andre barn. I en annen sakkyndig vurdering fremgår det ingenting om hva målet med den spesialpedagogiske hjelpen er.

I Eidskog kommune sitt svar på foreløpig tilsynsrapport er det presisert at det de arbeider med en ny mal for sakkyndig vurdering, og at de i den forbindelse skal bli bevisst på å tydeliggjøre og ta stilling til realistiske mål for barnets utvikling og læring. De skriver også at realistiske mål for barnets utvikling og læring skal presiseres og synliggjøres i de sakkyndige vurderingene.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Det stilles ikke noe formkrav til hvordan de ulike momentene en sakkyndig vurdering skal inneholde skal fremgå av den sakkyndige vurderingen. Det er opp til kommunen å finne den riktige formen på de sakkyndige vurderingene. Det som er viktig er at lovens krav ivaretas på samme tid som vurderingen skal være enkel å lese.

Etter å ha lest den innsendte dokumentasjonen vurderer Statsforvalteren at det ikke kommer tydelig nok fram hva PPT vil oppnå med den spesialpedagogiske hjelpen, og hvordan hjelpen kan avhjelpe barnets sene utvikling og lærevansker. Det er vanskelig å lese ut av de sakkyndige vurderingene hva som er realistiske mål for hvert enkelt barns utvikling og læring.

Via sine tilbakemeldinger etter den foreløpige tilsynsrapporten forstår Statsforvalteren at PPT skal utarbeide ny mal for sakkyndig vurdering.

Den ettersendte informasjonen inneholder imidlertid ingen ny mal for sakkyndige vurderinger per nå.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT ikke gjøre rede for og ta stilling til om realistiske mål for barnets utvikling og læring.

2.1.9 PPT skal gjøre rede for og ta stilling til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, dersom barnet går i barnehage.

Rettslig krav

For barn som går i barnehage, må dere også vurdere om barnehagen har nødvendige ressurser og kompetanse til å avhjelpe barnets behov innenfor det ordinære barnehagetilbudet jf. barnehageloven § 34 andre ledd bokstav c. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer barnehagemyndigheten «ja» på spørsmålet om de gjør denne vurderingen av det aktuelle barnet.

Etter å ha lest de sakkyndige vurderingene ser Statsforvalteren at PPT er raske med å konkludere med om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Statsforvalteren kan imidlertid ikke se at PPT i alle de sakkyndige vurderingene PPT har vurdert om barnet kan/ikke kan benytte seg av det ordinære barnehagetilbudet. Det fremgår lite faktum rundt den aktuelle barnehagen ift. antall ansatte, barnehagens satsing/fokusområde, avdelingsinndeling, størrelse på barnegrupper eller lignende.

I sitt svar på den foreløpige tilsynsrapporten svarer Eidskog kommune at de skal sørge for at det kommer frem flere faktaopplysninger om barnehagen, og en vurdering om barnehagen har nødvendig kompetanse og ressurser til å avhjelpe barnets behov innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Kommunen skriver at dette skal synliggjøres og presiseres i sakkyndig vurdering.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Det stilles ikke noe formkrav til hvordan de ulike momentene en sakkyndig vurdering skal inneholde skal fremgå av den sakkyndige vurderingen. Det er opp til kommunen å finne den riktige formen på de sakkyndige vurderingene. Det som er viktig er at lovens krav ivaretas på samme tid som vurderingen skal være enkel å lese.

Etter å ha lest den innsendte dokumentasjonens ser Statsforvalteren en antydning til at PPT gjør en vurdering av barnets behov og det ordinære barnehagetilbudet. Dette er imidlertid for uklart og upresist.

Etter å ha lest Statsforvalteren sin foreløpige tilsynsrapport svarer Eidskog kommune at de skal bli flinkere til å vurdere dette punktet, og at dette skal

synliggjøres i de sakkyndige vurderingene. Kommunen har imidlertid ikke redegjort for at en slik endring har blitt realisert i praksis per nå, men skriver at denne endringen skal skje i framtiden. Statsforvalteren er derfor usikker på om PPT nå gjør en vurdering av om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet dersom barnet går i barnehagen.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT ikke gjør rede for og ta stilling til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, dersom barnet går i barnehage.

2.1.10 PPT skal gjøre rede for og ta stilling til hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring

Rettslig krav

Det må fremgå av den sakkyndige vurderingen hvilken hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring jf. barnehageloven § 34 andre ledd bokstav d. Det må komme frem om dere anbefaler hjelp i barnegruppen, i mindre grupper eller én til én i større eller mindre grad av tiden. Dere må også beskrive hvilke tiltak det er aktuelt å sette inn. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn jf. Barnekonvensjonen artikkel 3.1.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet om de gjør denne vurderingen av det aktuelle barnet.

Etter å ha lest den innsendte dokumentasjonen ser Statsforvalteren at organiseringen av hjelpen fremgår av de sakkyndige vurderingene, under overskriften «*PP-tjenestens vurdering*». Det kommer her klart frem hva PPT vurderer er den riktige hjelpen for det aktuelle barnet. Videre har PPT samlet tiltakene som de anbefaler i forhold til det aktuelle barnet under overskriften «*forslag til tiltak*». Avsnittet ramser opp ulike tiltak og organiseringen av disse tiltakene som PPT mener vil være til hjelp for det aktuelle barnet og dets utvikling.

Statsforvalterens vurdering og konklusjoner

Etter å ha gjennomgått den innsendte dokumentasjonen vurderer Statsforvalteren at de sakkyndige vurderingene inneholder opplysninger om hvilke tiltak og organisering av disse PPT anbefaler for det aktuelle barnets utvikling og læring.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT gjør rede for og ta stilling til hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring.

2.1.11 PPT skal gjøre rede for og ta stilling til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha.

Rettslig krav

Det skal fremgå hvor mange timer per år eller uke spesialpedagogisk hjelp dere anbefaler. Omfanget av tilbudet skal være fastsatt i antall timer per år eller per uke, med utgangspunkt i barnehageårets varighet. Hvilken kompetanse dere anbefaler at de som gir hjelpen skal ha, må også fremgå av den sakkyndige vurderingen jf. barnehageloven § 34 andre ledd bokstav e. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn jf. barnekonvensjonen artikkel 3.1.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet om de gjør denne vurderingen av det aktuelle barnet.

De sakkyndige vurderingene inneholder overskriften «tilråding». Under denne overskriften kommer det klart frem både hvilket omfang hjelpen skal ha, samt hvilken kompetanse den som skal gi hjelpen bør ha. Omfanget beskrives i antall uketimer. Når det gjelder kompetansen til den som skal utføre den spesialpedagogiske hjelpen fremgår det at de sakkyndige vurderingene at hjelpen bør utføres av en pedagog/spesialpedagog. I en sakkyndig vurdering presiseres det også at den som skal gi hjelpen skal ha kompetanse når det gjelder relasjoner, regulering og atferd.

I en annen sakkyndig vurdering står det presisert at i de tilfellene hjelpen gis av assistent/fagarbeider så skal vedkommende ha veiledning av pedagog.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Etter å ha lest den innsendte dokumentasjonen ser Statsforvalteren at PPT oppgir den spesialpedagogiske hjelpen i antall uketimer. I tillegg til dette skriver også PPT noe om hvilken kompetanse de som skal gi hjelpen bør ha.

Statsforvalteren ser at PPT i sin tilrådning av spesialpedagogisk hjelp skriver at hjelpen bør gis av pedagog, men at det lenger ut i vedtaket forklares hva som skal til hvis det er en fagarbeider/assistent som skal gi den spesialpedagogiske hjelpen.

Vi vil minne om at hovedregelen er at den spesialpedagogiske hjelpen skal gis av noen med formell pedagogisk kompetanse, men at hjelpen kan gis av en assistent der dette anses som forsvarlig. Assistenten skal da veiledes av en pedagog.

Statsforvalteren konkluderer med at PPT gjøre rede for og ta stilling til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha.

2.1.12 PPT skal vurdere hva som er til barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger.

Rettslig krav

Den sakkyndige vurderingen må inneholde en vurdering av barnets beste, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, og at det skal mye til for å sette det til side. Barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen er svært viktig når dere skal vurdere hva som er til barnets beste. Dere må foreta en helhetsvurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer PPT «ja» på spørsmålet av om de gjør en vurdering av barnets beste når de utarbeider sakkyndig vurdering.

PPT utdyper svaret med å si at de mener at de alltid har barnets beste med i sine vurderinger, men at de ikke helt har klart å finne formen på hvordan dette skal komme frem i den sakkyndige vurderingen. De skriver at de arbeider med hvordan de skal vurdere, vekte og vise barnets beste i sakkyndig vurdering både kommunalt og regionalt. PPT informerer om at de planlegger en samling for PP-rådgiverne i regionen, hvor barnets beste skal være tema.

Etter å ha lest de sakkyndige vurderingene ser Statsforvalteren at PPT ofte beskriver barnets utfordringer, barnets trivsel og hva som skal til for at barnet får det bedre. På tross av at PPT skriver om de nevnte forholdene er det ingen konkret vurdering av barnets beste. De sakkyndige vurderingene inneholder ulike momenter av betydning for det aktuelle barnet. Disse vurderingene kan inngå i en vurdering av hva som er til barnets beste. Eksempler på momenter av betydning er barnets sårbarhet, behov for inkludering, behov for skjerming/hvil og lignende.

I sin tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten svarer Eidskog kommune at de i Kongsvingerregionen har etablert et regionalt nettverk for PPT. Dette nettverket skal ha fokus på vurderingen av barnets beste, og hvordan dette kan synliggjøres i sakkyndig vurdering. Kommunen informerer også om at de regionale samlingene blitt utsatt på grunn av covid-19, noe som har ført til forsinkelser i arbeidet.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren ser at PPT beskriver ulike momenter av betydning for det aktuelle barnet som det igjen vil være naturlig å legge vekt på i en vurdering av hva som er til barnets beste. Slik de sakkyndige vurderingene fremstår nå benyttes ikke de ulike momentene inn i en vurdering av hva som er til det beste for det aktuelle barnet.

Statsforvalteren er positiv til at man har etablert et regionalt nettverk for PPT, slik at barnets beste kan være et tema som løftes opp og diskuteres. Kommunen skriver også at dette har blitt satt på vent på grunn av pandemien.

Statsforvalteren vurderer at PPT ikke tar stilling til hva som er til barnets beste når de utarbeider sakkyndig vurdering.

2.2 Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp

2.2.1 Foreldre kan melde behov om spesialpedagogisk hjelp for barnet når som helst gjennom året.

Rettslig krav

Den individuelle retten til spesialpedagogisk hjelp fremgår av barnehageloven § 31 første ledd. Med dette menes at foreldre når som helst har en rett til å melde behov for spesialpedagogisk hjelp for sitt barn. Barnehagemyndigheten kan derfor ikke vente med å henvise barn til PPT eller ha faste perioder i året for henvisning. Barnehagemyndighetens økonomi og budsjett er ikke momenter i vurderingen av om et barn skal innvilges spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens observasjon

I egenvurderingen svarer kommunen «*ja*» på dette spørsmålet. PPT utdyper dette med å skrive at de tar imot meldinger fra foreldre fortløpende gjennom hele året. De viser i denne sammenheng til rutinebeskrivelse/informasjon til foresatte om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen.

I kommunens rutiner, «*spesialpedagogisk hjelp i barnehagen*», fremgår det at barnehage, helsestasjon og foresatte kan «*henvise barnet til Pedagogisk Psykologisk tjeneste (PPT) for en utredning av vanskene*». Det står ingenting i rutinebeskrivelsen om at dette må skje innen en bestemt dato, noe som indikerer at dette er noe som kan finne sted når som helst gjennom hele året.

Vedtakene om spesialpedagogisk hjelp illustrerer også at foresatte kan melde behov om spesialpedagogisk hjelp gjennom hele året, da vedtakene er fattet på bakgrunn av søknader som har kommet inn på ulike tidspunkt i løpet av barnehageåret.

Statsforvalteren sin vurdering og konklusjon

Statsforvalteren har lest gjennom den innsendte dokumentasjonen og ser at det fremgår klart i rutinebeskrivelsen til kommunen at foresatte kan kontakte PPT for en utredning av vanskene. Etter å ha lest kommunens vedtak om spesialpedagogisk hjelp ser vi at dette også stemmer i praksis.

Statsforvalteren vurderer at kommunen har gode rutiner for at foreldre kan melde behov for spesialpedagogisk hjelp gjennom hele året.

Statsforvalteren konkluderer med at foreldre kan melde behov om spesialpedagogisk hjelp for barnet når som helst gjennom året.

2.2.2 Kommunen skal henwise barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering.

Rettslig krav

Kommunen skal sørge for at PPT utarbeider sakkyndig vurdering så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering av sitt barn, jf. bhl. § 31 første ledd. Formålet med spesialpedagogisk hjelp er at barn skal få hjelp og støtte så tidlig som mulig jf. bhl. § 1. I dette ligger at barnehagemyndigheten ikke kan vente med å henwise et barn til PPT, eller ha faste perioder i året man henviser barn.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet. Kommunen utdyper svaret med å skrive at de henviser barn fortløpende gjennom hele året. De viser i denne sammenhengen til sine rutiner.

Kommunens rutiner viser at foresatte selv kan ta kontakt med PPT. Videre står det at det «*etter en samtale vil det bli avklart om barnet skal utredes*». Hva kommunen legger i dette er uklart for Statsforvalteren.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren ser via kommunens rutiner at kommunen har et stort fokus på å avdekke barns behov og komme frem til riktig hjelp for det aktuelle barnet. Dette kommer også tydelig frem via kommunens rutinebeskrivelse, der det fremgår punktvis hvordan man går frem om man tror at barnet trenger spesialpedagogisk hjelp. Et eksempel på dette er at foresatte, som et ledd i prosessen, skal snakke med PPT før barnet henvises til PPT.

Statsforvalteren vil minne om at kommunen ikke kan henwise til egne rutiner som grunnlag for å så å vente med å henwise et barn til PPT, dersom foresatte har bedt om en sakkyndig vurdering.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen henviser barnet til PPT så snart foreldrene har bedt om en sakkyndig vurdering.

2.2.3 Det skal innhentes samtykke fra foreldrene før PPT utarbeider sakkyndig vurdering.

Rettslig krav

Før PPT utarbeider sakkyndig vurdering av barnet skal foresatte samtykke til dette, jf. bhl. 32 første ledd.

Statsforvalterens observasjoner

Kommunen svarer «ja» på spørsmålet om de innhenter samtykke fra foresatte før PPT utarbeider sakkyndig vurdering. Kommunen skriver også at de henter inn samtykke gjennom at foreldrene må skrive under henvisningen før den sendes til PPT. De viser i denne sammenheng til dokumentet «*HENVISNINGSSKJEMA FOR EIDSKOG PPT*».

Skjemaet er en oversikt om det aktuelle barnet, og gir den informasjonen som kommunen trenger for å vurdere barnets behov for hjelp, samt innhente dokumentasjon fra andre instanser. Statsforvalteren ser at skjemaet har et eget punkt der foresatte skriver under på at de er orientert om begrunnelsen for henvisningen og at de samtykker til denne.

Statsforvalteren sin vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn at kommunen anvender henvisningsskjemaet til PPT for barn i barnehagealder, og at det således innhentes samtykke til utarbeidelse av sakkyndig vurdering fra foresatte i forbindelse med henvisning.

Statsforvalteren konkluderer med at det innhentes samtykke fra foreldrene før PPT utarbeider sakkyndig vurdering.

2.2.4 Foresatte skal ha mulighet til å uttale seg om innholdet i sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Rettslig krav

Det fremgår av bhl. § 32 første ledd at foresatte har rett til å gjøre seg kjent med innholdet i den sakkyndige vurderingen, samt å uttale seg.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på at foresatte får uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen før det fattes vedtak. Kommunen utdyper dette med at foresatte kalles inn til møte med PPT og barnehagen etter at sakkyndig utredning er ferdig og før det fattes vedtak. De viser i denne sammenheng til kommunens rutiner.

I kommunens rutiner, under overskriften «Hva skjer når barnet er utredet av PPT?», fremgår det at foresatte kalles inn til et møte med EPPT når utredningen er klar. Slik det fremgår av kommunens rutiner er bakgrunnen for dette møtet at foresatte skal kunne komme med en tilbakemelding av utredningen til PPT.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn at kommunen gjennom gode rutiner og maler sørger for at foresatte får mulighet til å uttale seg om innholdet i den sakkyndige vurderingen.

Statsforvalteren konkluderer med at foresatte har mulighet til å uttale seg om innholdet i sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

2.2.5 Kommunen skal innhente samtykke fra foreldrene før kommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Rettslig krav

Det fremgår av bhl. § 32 første ledd andre punktum at foresatte skal samtykke til at det fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet om de innhenter samtykke fra foresatte før de fatter vedtak. Kommunen utdyper dette med å skrive at de etter gjennomgang av sakkyndig vurdering innhenter samtykke til at det kan fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

I sitt svar på foreløpig tilsynsrapport skriver Eidskog kommune at de nå har utarbeidet ett nytt skjema for å sikre at foreldrene vet hva de skriver under på ifm. den spesialpedagogiske hjelpen. Skjemaet har overskriften «*Samtykke til å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen*». Skjemaet viser til bhl. § 32 om samtykke til at det fattes vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Dokumentet inneholder også informasjon om at kommunen ber «*om samtykke til at styrer kan skrive vedtak, med medhold eller avslag for spesialpedagogisk hjelp.*» samt at de «*ønsker også å forsikre oss om at dere kjenner innholdet i den sakkyndige vurderingen og har hatt mulighet til å uttale dere*».

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Det nye skjemaet «*Samtykke til å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen*» er ett ryddig dokument som gjør at det er enkelt å forstå hva man skriver under på.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen innhenter samtykke fra foreldrene før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

2.2.6 Kommunen skal sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Rettslig krav

Forvaltningsloven § 17 første ledd pålegger forvaltningen ved behandling av alle enkeltvedtak «*å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes*». I dette ligger at kommunen både skal ta imot informasjon fra partene, samt selv å undersøke saken så godt som mulig før vedtak fattes. Bakgrunnen for dette er at forvaltningsorganet skal ha så godt beslutningsgrunnlag som mulig. Andre momenter av betydning er om det foreligger oppdatert informasjon om barnet og

om barnet har fått mulighet til å gi uttrykk for sitt syn i saken, jf. barnekonvensjonen artikkel 12.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet om de innhenter ytterligere opplysninger, og at de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp på grunnlag av oppdatert informasjon om barnet.

Kommunen utdyper dette med å skrive at det er en tett dialog mellom barnehage og PPT i hele prosessen. Saksbehandlerne i PPT kjenner barnehagene godt gjennom tett samarbeid i utviklingsarbeidet Kultur for læring. Dette gjør at PPT har god oversikt over barnehagenes ordinære tilbud og har derfor et godt grunnlag for å ta standpunkt til realistiske mål og hvilket behov som ligger utenfor det ordinære tilbudet. Dette tette og gode samarbeidet gjør også at det er enkelt å innhente ytterligere opplysninger før vedtaket fattes.

Kommunen skriver imidlertid at de ikke har en praksis der de evaluerer sakkyndig vurdering og vedtak, slik som de gjør ifm. IUP. I en forlengelse av dette skriver kommunene at de ser verdien av å se over sakkyndig vurdering og vedtak slik at vedtakene er fattet med oppdatert informasjon. Kommunen skriver at de kommer til å innarbeide en rutine rundt dette fra neste barnehageår, der vedtak kun fattes for ett barnehageår av gangen.

Kommunen viser til at det ved utarbeidelsen av sakkyndig vurdering gjennomføres observasjoner av barnet og samtaler med barnet, og at de foresatte får uttale seg før det fattes vedtak. De viser til at det er barnets alder og modenhet som avgjør om de gjennomfører samtaler med barnet. Hvis ikke dette er tilfellet kan barnet delta på deler av gjennomgangsmøtet.

Vedtakene som kommunen har fattet om spesialpedagogisk hjelp illustrerer imidlertid at det er sjeldent at kommunen snakker med barnet, og at det enda sjeldnere fremgår av vedtakene hva barnet eller foresatte har ment angående den spesialpedagogiske hjelpen.

Kommunens rutiner viser at det er en tett dialog mellom PPT, barnehagen og foresatte gjennom hele prosessen mot det å få spesialpedagogisk hjelp i barnehagen.

Etter å ha mottatt foreløpig tilsynsrapport viser Eidskog kommune til at det i Kongsvingerregionen er inngått et regionalt samarbeid for PPT. Kommunen skriver videre at dette arbeidet skal gjøres i samarbeid med barnehagemyndigheten i kommunen slik at de kan sikre at barnets og foreldrenes syn kommer tydelig fram i vedtakene.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren oppfatter at det er godt samarbeid mellom PPT og vedtaksmyndighet, og vurderer at dette kan medvirke til at det er lav terskel for å be om ytterligere opplysninger fra PPT, dersom dette er nødvendig. Når det gjelder innhenting av barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen, er det ikke tydelige spor av dette i vedtakene.

Vedtakene inneholder et avsnitt der foresatte forteller om barnet og dets situasjon, men dette knyttes i liten grad opp mot den spesialpedagogiske hjelpen.

I sitt svar på den foreløpige tilsynsrapporten skriver kommunen at de har igangsatt et arbeid i EPPT for å synliggjøre barnets syn i sakkyndig vurdering.

Kommunen må tydeliggjøre hva som er barnets syn, beskrive hvordan dette er innhentet og hvordan kommunen vurderer det.

I forhold til at informasjonen skal være oppdatert skriver kommunene selv at de kommer til å innarbeide en rutine rundt dette fra neste barnehageår.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen ikke sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

2.2.7 Kommunen skal fatte vedtak i alle saker når PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering.

Rettslig krav

I forvaltningsloven § 2 bokstav a defineres et vedtak som en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet.

Det følger av bhl. § 35 første ledd at kommunen skal fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter at PPT har utarbeidet en sakkyndig vurdering. Den sakkyndige vurderingen skal inngå i barnehagemyndighetens grunnlag for å behandle saken.

Statsforvalterens observasjoner

I egenrevisningen svarer kommunen «nei» på spørsmålet om de fatter vedtak i alle saker når PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering. Kommunen utdyper dette med å skrive at det alltid fattes vedtak når PPT anbefaler spesialpedagogisk hjelp, og at vedtakene stort sett følger anbefalingene til PPT. Hvis det fattes vedtak som skiller seg fra anbefalingene begrunnes dette i vedtaket. Kommunen skriver også at de ikke fatter vedtak når det ikke anbefales spesialpedagogisk hjelp. Kommunen kommenterer dette med å skrive at det er svært sjeldent dette er tilfellet.

Den innsendte dokumentasjonen viser at barnehagemyndigheten fatter vedtak når PPT vurderer at barnet skal ha spesialpedagogisk hjelp. Når det gjelder de tilfellene der PPT ikke anbefaler spesialpedagogisk hjelp er det barnehagemyndigheten selv som informerer om at de ikke fatter vedtak i slike tilfeller.

I sin uttalelse til foreløpige tilsynsrapport skriver Eidskog kommune at de fra og med høsten 2021 skal fatte vedtak i alle saker det utarbeides en sakkyndig vurdering.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren viser til viktigheten av at barnehagemyndigheten fatter vedtak også i de tilfellene der PPT ikke anbefaler spesialpedagogisk hjelp, slik at klageadgangen ivaretas jf. fvl. § 28.

Statsforvalteren konkluderer med at barnehagemyndigheten fatter vedtak i alle saker når PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering.

2.2.8 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde hva hjelpen skal gå ut på.

Rettslig krav

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hva hjelpen skal gå ut på jf. bhl. § 35 annet ledd bokstav a.

Statsforvalterens observasjoner

I egen vurderingen svarer kommunen «nei» på dette spørsmålet. Kommunen forklarer at hjelpens innhold fremgår av den sakkyndige vurderingen, og at det henvises til denne i deres vedtak om spesialpedagogisk hjelp. De skriver også at de skal innarbeide nye rutiner der innholdet i hjelpen skal fremgå av kommunens vedtak.

Statsforvalteren har gjennomgått alle vedtakene som barnehagemyndigheten har oversendt i forbindelse med tilsynet. Vedtakene har et skjematisk preg, der informasjon om hva hjelpen skal gå ut på fremgår av et av punktene innledningsvis i vedtaket. Vi vurderer at kommunens vedtak varierer i innhold. Noen vedtak inneholder noen setninger om hva hjelpen skal inneholde. Andre vedtak inneholder en kort setning om hva hjelpen skal gå ut på, og en henvisning til den sakkyndige vurderingen som presiserer innholdet i den spesialpedagogiske hjelpen.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren vurderer at vedtakene om spesialpedagogisk hjelp inneholder informasjon om hva den spesialpedagogiske hjelpen skal inneholde, men vil presisere at dette kan tydeliggjøres ytterligere.

Vi synes det er bra at kommunen skal endre rutinene sine, slik at hjelpens innhold presiseres ytterligere i vedtakene om spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalteren konkluderer med at vedtak om spesialpedagogisk hjelp inneholder hva hjelpen skal gå ut på.

2.2.9 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hvor lenge hjelpen skal vare.

Rettslig krav

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hvor lenge den spesialpedagogiske hjelpen skal vare, jf. bhl. § 35 andre ledd bokstav b. Hjelpens varighet skal fremgå direkte av vedtaket.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «*ja*» på dette spørsmålet. Kommunen skriver at alle vedtak har en start -og sluttdato, og viser i denne sammenheng til den innsendte dokumentasjonen.

Statsforvalteren har lest den innsendte dokumentasjonen, og ser at alle vedtak har et eget punkt «*periode*», der det fremgår hvor lenge den spesialpedagogiske hjelpen skal vare.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at vedtakene om spesialpedagogisk hjelp inneholder informasjon om hvor lenge hjelpen skal vare.

2.2.10 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hvilket timeomfang hjelpen skal ha.

Rettslig krav

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om timeomfanget av den spesialpedagogiske hjelpen, jf. bhl. § 35 andre ledd bokstav c. Omfanget av tilbudet skal være fastsatt i antall timer per år eller per uke.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «*ja*» på dette spørsmålet og skriver at alle vedtak viser timeomfanget av den spesialpedagogiske hjelpen.

Statsforvalteren har lest den innsendte dokumentasjonen og ser at alle vedtak inneholder omfanget av den spesialpedagogiske hjelpen. Vedtakene har et eget punkt med overskriften «*omfang*», der det fremgår hvor mange timer i uken barnet skal få spesialpedagogisk hjelp. I noen vedtak presiseres det også hvor mange timer dette utgjør i løpet av hele barnehageåret.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at vedtak om spesialpedagogisk hjelp inneholder informasjon om hvilket timeomfang hjelpen skal ha.

2.2.11 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde hvordan hjelpen skal organiseres.

Rettslig krav

Det må fremgå tydelig av vedtaket hvordan den spesialpedagogiske hjelpen skal organiseres, jf. bhl. § 35 andre ledd d. I dette ligger at det må fremgå av vedtaket hvor og hvordan hjelpen skal gis.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet om at vedtakene inneholder informasjon om hvordan hjelpen skal organiseres.

Barnehagemyndigheten skriver at alle vedtak inneholder organiseringen av hjelpen.

Statsforvalteren har lest den innsendte dokumentasjonen og ser at alle vedtak inneholder et punkt om organiseringen av hjelpen. Beskrivelsen av hvordan hjelpen skal organiseres er veldig kortfattet. Det fremgår av vedtakene at den spesialpedagogiske hjelpen skal gis i grupper, eller en til en. Vedtakene sier imidlertid ingenting om hjelpen skal skje inne eller ute, eller om man skal variere på om hjelpen skal gis i grupper. Selv om dette fremgår av den sakkyndige vurderingen, så bør organiseringen også fremgå av vedtaket om spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Kommunens vedtak om spesialpedagogisk hjelp er svært kortfattet på dette punktet. Dette kan resultere i at det er vanskelig å forstå hvordan hjelpen faktisk skal organiseres.

Statsforvalteren vurderer at kommunen oppfylder minstekravet for hva som skal fremgå av vedtaket på dette punktet. Vi vurderer at organiseringen av hjelpen bør presiseres ytterligere i vedtakene. Dette gjøres ved å beskrive hvordan den spesialpedagogiske hjelpen praktisk gjennomføres i det enkelte tilfellet.

Eksempel på presisering av organiseringen kan være å spesifisere tidsrom og gruppestørrelse, si noe om hvilket materiale som evt. skal brukes og det å skille mellom arbeid og pause.

Statsforvalteren konkluderer med at vedtak om spesialpedagogisk hjelp inneholder hvordan hjelpen skal organiseres.

2.2.12 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha.

Rettslig krav

Det må fremgå av vedtaket om spesialpedagogisk hjelp hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha, jf. bhl. § 35 annet ledd bokstav e. Hovedregelen er at hjelpen skal gis av en person med formell pedagogisk kompetanse. Dette skal fremgå tydelig av vedtaket. Hjelpen kan gis av en assistent der det er forsvarlig, men da må dette fremgå tydelig av vedtaket. I slike tilfeller må være tydelig hvem som skal veilede assistenten.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet, og skriver at alle vedtak inneholder informasjon om hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha. De viser i denne sammenhengen til innsendt dokumentasjon.

Statsforvalteren har lest de innsendte vedtakene og ser at kompetansen til den som skal utøve hjelpen fremgår under punktet «*omfang/kompetanse*» i vedtakene.

I de vedtakene vi har mottatt står det at det er en pedagog som skal stå for gjennomføringen av den spesialpedagogiske hjelpen. I ett vedtak står det også at hjelpen kan utøves av assistent, emn at assistenten da skal veiledes av en pedagog.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at vedtak om spesialpedagogisk hjelp inneholder informasjon om hvilken kompetanse de som gir hjelpen skal ha.

2.2.13 Vedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om foreldrerådgivning.

Rettslig krav

Det følger av bhl. § 35 andre ledd bokstav f at det skal gis tilbud om foreldreveiledning i vedtaket. Dere må angi i vedtaket hvordan tilbudet om rådgivning skal gjennomføres og hvor mye tid som er satt av. Veiledningen skal komme i tillegg til ressursene som skal dekke barnets behov for spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «nei» på spørsmålet om vedtakene om spesialpedagogisk hjelp inneholder tilbud om foreldrerådgivning. Kommunen skriver at de har tett og god dialog med foresatte underveis i prosessen, men at tilbudet om foreldrerådgivning ikke fremgår av vedtakene.

Etter å ha lest den innsendte dokumentasjonen ser Statsforvalteren at det er en egen overskrift om foreldreveiledning i vedtakene om spesialpedagogisk hjelp. Informasjonen om foreldrerådgivning fremgår noe ulikt i vedtakene. I noen vedtak fremgår det at foreldreveiledningen gis i samarbeid mellom PPT og barnehagen. I andre vedtak står det at barnehagen inviterer til samarbeidsmøter/foreldresamtaler.

Det fremgår imidlertid ikke hva foreldrerådgivning er, hvordan foreldrerådgivningen skal gjennomføres, eller hvor mye tid som er satt av.

I sin uttalelse til foreløpig tilsynsrapport opplyser kommunen om at de i samarbeid med PPT vil presisere tydeligere i vedtaket tidsbruken og hvordan tilbudet skal gjennomføres.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

På bakgrunn av ovennevnte vurderer Statsforvalteren at det er sannsynliggjort at kommunens vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal inneholde informasjon om foreldrerådgivning.

Statsforvalteren konkluderer med at vedtakene om spesialpedagogisk hjelp inneholder informasjon om foreldrerådgivning.

2.2.14 Kommunen skal begrunne vedtak som ikke samsvarer med den sakkyndig vurdering.

Rettslig krav

Et vedtak som avviker fra den sakkyndige vurderingen skal begrunnes, jf. bhl. § 35. Begrunnelsen må vise hvordan vedtaket oppfyller barnets behov for spesialpedagogisk hjelp. Bakgrunnen for begrunnelsesplikten er at den sikrer at foresatte mottar informasjon om kommunens vurderinger, som igjen er til nytte ved en eventuell klage.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet og sier at de tilfellene vedtakene ikke samsvarer med PPT sin anbefaling, så begrunnes dette i vedtaket. De utdyper dette med å skrive at et vedtak som avviker fra den sakkyndige vurderingen vil inneholde hvilken hjelp barnet vil få, slik at vanskene blir avhjulpet.

Lenger opp i egenvurderingen svarer kommunen «nei» på spørsmålet om de fatter vedtak i alle saker når PPT har gjennomført en sakkyndig vurdering. Kommunen utdyper dette med å skrive at det alltid fattes vedtak når PPT anbefaler spesialpedagogisk hjelp, men at de ikke fatter vedtak når det ikke anbefales spesialpedagogisk hjelp. Kommunen skriver videre at det er svært sjeldent at dette skjer.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Det foreligger ingen vedtak som ikke er i tråd med sakkyndig vurdering. På bakgrunn av dette har ikke Statsforvalteren noe grunnlag for å konkludere på spørsmålet om kommunen begrunner vedtak som ikke er i tråd med sakkyndig vurdering.

2.2.15 Kommunen skal ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Rettslig krav

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp må inneholde en vurdering av barnets beste, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, og at det skal mye til for å sette det til side. Barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen er svært viktig når dere skal vurdere hva som er til barnets beste. Dere må foreta en helhetsvurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile. Statsforvalterens observasjoner

Statsforvalteren sin observasjon

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet og skriver at de alltid tar stilling til barnets beste i sine vurderinger. Vurderingen gjøres kontinuerlig og formidles i møter med de foresatte. Kommunen skriver også at vurderingen ikke er skriftliggjort i de tidligere vedtakene, men at dette vil bli gjort i vedtakene i framtiden.

Det står ikke noe om vurderingen av barnets beste i kommunens rutiner.

Statsforvalteren har lest gjennom de innsendte vedtakene om spesialpedagogisk hjelp, og legger merke til at vedtakene er svært korte og mangelfulle på dette området. Barnehagemyndigheten skriver om barnet, og barnets utfordringer, men bruker ikke dette inn i en vurdering av hva som er til det beste for det aktuelle barnet.

I sin uttalelse til foreløpige tilsynsrapporten viser kommunen til samarbeidet i Kongsvingerregionen mellom PPT. Kommunen skriver også at dette har blitt satt på vent på grunn av pandemien. Videre skriver de at de stadig drøfter hvordan de kan synliggjøre barnets beste i sine vedtak og jobber med å forbedre presiseringen. Kommunen skriver at dette vil innarbeides i vedtakene fra høsten 2021.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren synes det er bra at barnehagemyndigheten er opptatt av barnets beste og har en økt bevissthet på at dette skal vurderes i framtiden.

Vi ser at kommunen berører hva som er barnets beste ved å beskrive barnet via den informasjonen de innhenter fra barnehagen, foresatte og offentlige

instanser. I en forlengelse av dette må momentene vurderes. Disse vurderingene må komme frem i vedtaket, samt hva dere har vektlagt for å konkludere slik dere gjør.

Kommunen viser til et samarbeid i Kongsvingerregionen, som på grunn av pandemien ikke er iverksatt. Eidskog kommune skriver at dette er et samarbeid mellom PPT i regionen, men at Eidskog kommune som barnehagemyndighet også er en del av dette samarbeidet. Eidskog kommune viser til at de skal forbedre presiseringen av barnets beste.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen ikke tar stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

2.2.16 Vedtaket skal inneholde informasjon om klagerett, klagefrist, klageinstans og at klagen skal sendes til kommunen.

Rettslig krav

Vedtaket skal inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og at klagen skal sendes til kommunen jf. fvl. § 27 tredje ledd første punktum.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet av om vedtakene inneholder informasjon om ovennevnte. Kommunen viser i denne sammenhengen til innsendt dokumentasjon.

Statsforvalteren har gjennomgått alle vedtak i dokumentasjonen, og ser at alle vedtak inneholder informasjon om disse saksbehandlingsreglene.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at vedtak inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

2.2.17 Vedtaket skal inneholde informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

Rettslig krav

Retten til å se sakens dokumenter fremgår av, jf. fvl. § 27 tredje ledd første punktum jf. fvl. §§ 18 og 19.

Statsforvalterens observasjoner

I egen vurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet.

Etter å ha sett på vedtakene om spesialpedagogisk hjelp ser Statsforvalteren at vedtakene har en egen setning angående innsyn i sakens dokumenter. Setningen er nederst i alle vedtak som omhandler spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at vedtaket inneholder informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

2.2.18 Kommunen skal fatte vedtak så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov.

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten skal fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig. Med dette menes at det skal fattes vedtak så snart barnehagemyndigheten har all den dokumentasjonen den trenger jf. bhl. § 31 jf. fvl. § 11 a. Barnehagemyndigheten kan dermed ikke vente med å fatte vedtak. Det er barnets behov som er avgjørende for når hjelpen skal iverksettes.

Statsforvalterens observasjoner

I egen vurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet og viser til rutinene sine. Kommunen skriver også at de fatter vedtak fortløpende gjennom hele året, så fort sakkyndig vurdering er utarbeidet.

Statsforvalteren har sett på de sakkyndige vurderingene og vedtakene i sammenheng for å se hvor lang tid det tar mellom sakkyndig vurdering er ferdig til vedtaket er fattet. Statsforvalteren ser at det tar mellom 1 til 3 måneder fra

henvisning/søknad om spesialpedagogisk hjelp er mottatt hos kommunen, og til barnehagemyndigheten har fattet vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren vurderer at hva som anses som «*så snart som mulig*» vil variere fra sak til sak avhengig av sakens kompleksitet og omfang. I vurderingen av hva som er for lang saksbehandlingstid vil barnets behov for å få avklart sine behov og rettigheter så raskt som mulig være avgjørende. En total saksbehandlingstid på over tre måneder kan derfor, ut fra sakens kompleksitet og omfang, være for lang tid fra henvisning til det fattes vedtak.

Barnehageloven setter ingen tidsfrister for barnehagemyndighetens behandling av saker om spesialpedagogisk hjelp, men det legges til grunn av det må skje i løpet av rimelig tid. Saksbehandlingen skal være forsvarlig. Dette suppleres av saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen fatter vedtak så snart som mulig når PPT har utarbeidet sakkyndig vurdering, og med oppstartsdato ut fra barnets behov.

3 Individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne

3.1 Kommunen må fange opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging.

Rettslig krav

Dere har ansvar for å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får egnet individuell tilrettelegging i barnehagen. Dere må informere barnehagene og foreldre og i tilstrekkelig grad følge med på funksjonsnivået til barn i barnehagene for å fange opp om det er barn som har rett til individuell tilrettelegging.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet om de fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett på individuell tilrettelegging. De utdyper dette med at de gjennom et tett samarbeid med foresatte og helsestasjonen fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne.

Barnehagemyndigheten viser i denne sammenheng til et samtykkeskjema med overskriften «SAMTYKKE TIL TVERRFAGLIG SAMARBEID».

Skjemaet er et samtykkeskjema der foresatte samtykker til at offentlige instanser kan samarbeide og dele taushetsbelagte opplysninger om barnet.

kommunens uttalelse til foreløpig rapport viser at kommunen i løpet av 2021 har utarbeidet en handlingsveileder under BTI modellen. Den ble lansert 1.7.21 og skal implementeres nå i høst. Kommunen skriver at handlingsveilederen er en rutine som skal lede til at de fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne.

Handlingsveilederen ligger på kommunens hjemmeside.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren synes at det er bra at kommunen har et tett samarbeid med foresatte og helsestasjonen, men vil poengtere at dette i seg selv ikke er tilstrekkelig for å fange opp alle barn som kan ha behov for individuell tilrettelegging.

Kommunen viser til skjemaet «SAMTYKKE TIL TVERRFAGLIG SAMARBEID». Statsforvalteren forstår det slik at dette er et skjema som kommunen først benytter etter at kommunen bør ha fanget opp om et barn har behov for individuell tilrettelegging. Et samtykkeskjema om deling av informasjon om barnet vil være en del av vurderingen av om barnet trenger individuell tilrettelegging, og ikke om kommunen fanger opp om et barn trenger tilretteleggingen.

Statsforvalteren har sett på handlingsveilederen som ligger på kommunen sin hjemmeside. Når man trykker seg inn på handlingsveilederen kan man velge mellom ulike nivåer fra 0 til 3. Nivåene inneholder ulike overskrifter. Nivå 0 har overskriften «Definer bekymringen for et barn». Nivå 1 har overskriften «Opprettelse av stafettlogg». Nivå 2 har overskriften «Tverrfaglig møte - oppstart», og nivå 3 har overskriften «Oppstartsmøte». Etter å ha gjennomgått handlingsveilederen vurderer Statsforvalteren at den i all hovedsak handler om å

fange opp barn med ulike behov. Statsforvalteren stiller spørsmålstegn til om handlingsveilederen vil fange opp barn som har behov etter bhl. § 37.

Hjemmesiden til Eidskog kommune inneholder ingen informasjon om individuell tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne.

På grunnlag av ovennevnte vurderer Statsforvalteren at barnehagemyndigheten ikke har sannsynliggjort at de fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne, som kan ha rett til individuell tilrettelegging.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen ikke fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging.

3.2 Kommunen må undersøke om barn med nedsatt funksjonsevne har rett på individuell tilrettelegging.

Rettslig krav

Dere har ansvar for å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får egnet individuell tilrettelegging i barnehagen. Dersom dere får informasjon om at et barn kan ha nedsatt funksjonsevne, må dere følge opp med nærmere undersøkelser. Jf. barnehageloven § 37 og barnekonvensjonen artikkel 2, 3, og 23.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet. Kommunen skriver videre at det ved mistanke om at et barn kan ha rett til individuell tilrettelegging innhentes samtykke fra foresatte. Om utredningen så viser at det er behov for tilrettelegging fattes det vedtak, og tiltak iverksettes. De skriver videre at man i de fleste tilfeller er oppmerksomme på barnets utfordringer ved oppstart i barnehagen, som et resultat av et tett samarbeid med helsestasjon og foresatte.

Kommunen viser til skjemaet «SAMTYKKE TIL TVERRFAGLIG SAMARBEID». Samtykkeskjemaet handler hovedsakelig om fritak fra taushetsplikt for at flere instanser skal kunne dele opplysninger om barnet for å gi koordinerte og helhetlig tjenester.

I sitt tilsvarende til den foreløpige rapporten informerer kommunen om at de har laget ett nytt søknadsskjema for individuell tilrettelegging. Søknaden fylles ut av foresatte og barnehagen. Skjemaet har overskriften «*Søknad om kommunal tilrettelegging i barnehage*». Kommunen viser i denne sammenheng til at dette sikrer at de undersøker om et barn har nedsatt funksjonsevne.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren har sett på skjema «*SAMTYKKE TIL TVERRFAGLIG SAMARBEID*», og vurderer at dette skjemaet etablerer et samarbeid ift. å dele informasjon om det aktuelle barnet. Slik Statsforvalteren forstår skjemaet er ikke skjemaet med på å sikre at et barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen.

Et evt. manglende samtykke til tverrfaglig samarbeid, fratrukker heller ikke kommunen plikten til å undersøke hvorvidt et barn har rett til individuell tilrettelegging.

I sin uttalelse til foreløpig rapport har kommunen utarbeidet «*Søknad om kommunal tilrettelegging i barnehage*», som foresatte og barnehage sammen skal fylle ut. Statsforvalteren legger til grunn at dette skjemaet gir gode føringer for hvilke undersøkelser kommunen må gjøre.

Statsforvalteren konkluderer med at barnehagemyndigheten undersøker om barn med nedsatt funksjonsevne har rett på individuell tilrettelegging.

3.3 Kommunen må gi foreldrene mulighet til å uttale seg.

Rettslig krav

Foreldrene må involveres så tidlig som mulig. I tilfeller der foreldrene ikke har vært involvert, må dere sende forhåndsvarsel før dere fatter vedtak. Det er ikke et krav i loven om at foreldrene må søke om tilrettelegging, eller et krav om samtykke fra foreldre før kommunen fatter vedtak og setter i gang tiltak for å tilrettelegge barnehagetilbudet. Kommunen kan derimot ikke innhente taushetsbelagte opplysninger om barnet uten av foreldre samtykker til det jf. barnehageloven § 37 og forvaltningsloven § 16.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet, og utdyper dette med at foresatte alltid involveres i forkant av tiltak. Barnehagemyndigheten skriver også at de har en tett dialog med foresatte gjennom hele prosessen.

I sitt svar på foreløpig tilsynsrapport viser kommunen til nytt søknadsskjema for tilrettelegging, med overskriften «Søknad om kommunal tilrettelegging i barnehage». Kommunen legger til at de gjennom utfylling av søknadsskjema gir foresatte mulighet til å uttale seg. Søknadsskjemaet inneholder en egen rubrikk med overskriften «andre opplysninger».

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren synes at det er bra at kommunen uttrykker at det har et tett samarbeid med de foresatte. Dette i seg selv er imidlertid ikke nok til å legge til grunn at foresatte får mulighet til å uttale seg før det fattes vedtak om individuell tilrettelegging.

Eidskog kommune viser til at foresatte får mulighet til å uttale seg via søknadsskjemaet «Søknad om kommunal tilrettelegging i barnehage». Søknadsskjemaet inneholder et eget felt med overskriften «Foresattes innspill». Statsforvalteren forstår søknadsskjemaet slik at foresatte og barnehagen skal skrive det de har av informasjon om barnet.

Statsforvalteren konkluderer med at barnehagemyndigheten gir foreldrene mulighet til å uttale seg.

3.4 Kommunen opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til:

- **Om et barn har nedsatt funksjonsevne**
- **Om barnet ikke kan delta på lik linje med andre barn i barnehagen**

Rettslig krav

Saken må være tilstrekkelig opplyst før det fattes vedtak, jf. forvaltningsloven § 17 og barnehageloven § 37. Det innebærer at kommunen må innhente opplysninger fra barnehagen og foresatte eventuelt andre instanser slik at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet. Kommunen utdyper dette ved å skrive at foresatte alltid er godt inkludert i prosessen. Kommunen skriver også at de innhenter opplysninger fra foresatte, helsestasjonen, BUP, habilitering, PPT, sykehus og fastlege.

Barnehagemyndigheten viser til skjemaet «SAMTYKKE TIL TVERRFAGLIG SAMARBEID». Samtykkeskjemaet handler hovedsakelig om fritak fra taushetsplikt for at flere instanser skal kunne dele opplysninger om barnet for å gi koordinerte og helhetlig tjenester.

Kommunens vedtak om individuell tilrettelegging svært kortfattet. Det fremgår svært lite om situasjonen til barnet og hvilke utfordringer barnet har.

I sine kommentarer til den foreløpige rapporten skriver kommunen at de skal legge inn en presisering om at saken er tilstrekkelig opplyst.

Statsforvalteren sin vurdering og konklusjon

Samtykkeskjemaet om deling av informasjon om barnet, gjør at barnets situasjon er godt opplyst på tvers av instansene før kommunen skal fatte vedtak om tilrettelegging. Statsforvalteren vurderer at denne informasjonsdelingen er bra for at barnehagemyndigheten skal kunne ta stilling om et barn har nedsatt funksjonsevne, og om barnet kan delta i barnehagen på lik linje som andre barn.

Etter å ha lest kommunes vedtak om individuell tilrettelegging er Statsforvalteren i tvil om skjemaet fungerer i praksis. Det virker som kommunen mangler informasjon om barnet før de vurderer om barnet har rett på individuell tilrettelegging etter bhl. § 37. Ingen av de innsendte vedtakene inneholder informasjon om barnet faktisk kan delta i barnehagen på lik linje som med andre barn. Informasjonen om det aktuelle barnet må tydeliggjøres i vedtakene.

Det er ikke tilstrekkelig å presisere i vedtaket at saken er godt nok opplyst. Kommunen må innhente opplysninger fra barnehagen, foresatte og eventuelt andre instanser slik at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Statsforvalteren vurderer at kommunene ikke opplyser saken.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunene ikke opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om et barn har nedsatt funksjonsevne og om barnet kan delta på lik linje med andre barn i barnehagen.

3.5 Kommunen skal fatte vedtak i saker som gjelder individuell tilrettelegging i barnehagen.

Rettslig krav

Kommunen skal fatte vedtak i saker som gjelder individuell tilrettelegging i barnehagen, jf. barnehageloven § 37 og forvaltningsloven §§ 2 og 23.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet, og viser til innsendt dokumentasjon. Kommunen skriver også at de alltid fatter vedtak etter bhl. § 37 om individuell tilrettelegging, også når det er et avslag på tilrettelegging. Det er imidlertid sjeldent det fattes vedtak om avslag. Kommunen viser i denne sammenhengen til at arbeidet med vedtaket er en prosess mellom foresatte og barnehage. Kommunen skriver at hvis de i prosessen mener at det er behov for tilrettelegging, så arbeider man fram tiltakene i samarbeid.

Den innsendte dokumentasjonen viser at barnehagemyndigheten skiller mellom vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og individuell tilrettelegging i vedtaket til det aktuelle barnet. Kommunen har ingen eksempler på at de fatter vedtak når det blir avslag på etter bhl. § 37.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn kommunens opplysninger i egenvurderingen om at de fatter vedtak om individuell tilrettelegging. Den innsendte dokumentasjonen illustrerer dette.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen fatter vedtak i saker som gjelder individuell tilrettelegging i barnehagen.

3.6 Kommunen skal i vedtak ta stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.

Rettslig krav

Kommunen må ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne, jf. barnehageloven § 37. Videre må det fremgå av vedtaket hvordan den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn, jf. forvaltningsloven § 24 og § 25 og barnekonvensjonen artikkel 3.1. Det må gjøres en konkret og individuell vurdering av barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne og tilpasningsbehov.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet. Kommunen utdyper dette med at de gjør en vurdering av om barnet trenger tilrettelegging, etter å ha innhentet nødvendig dokumentasjon i saken.

Etter å ha lest kommunens vedtak om tilrettelegging ser vi at vedtakene om er svært kortfattet, og inneholder lite informasjon om barnet. Det er ingen av vedtakene som inneholder noen vurdering av om barnet har en nedsatt funksjonsevne, og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.

I kommentarene til foreløpig tilsynsrapport skriver Eidskog kommune at de kommer til å innarbeide en presisering i vedtakene der det tydelig kommer fram at de tar stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne og ikke kan delta på lik linje med de andre. Kommunen skriver også at de skal utarbeide en ny mal for vedtak i løpet av høsten, der de skal sikre at alle punkter er med.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Kommunens vedtak inneholder svært få opplysninger om barnet. Det konkluderes med at barnet trenger individuell tilrettelegging, uten at det er foretatt noen form for vurdering av det aktuelle barnets funksjonsevne eller hva slags tilpasningsbehov som utløses som følge av en funksjonsnedsettelse.

Her må kommunen gjøre en vurdering av barnet og om barnet har en nedsatt funksjonsevne. Videre må det fremgå av vedtaket hvordan den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen ikke tar stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne, og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.

3.7 Kommunen skal ta stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.

Rettslig krav

Det må fremgå av vedtaket hvordan barnehagetilbudet kan tilrettelegges for å avhjelpe barnets behov. Det skal fremgå av vedtaket hvilken tilrettelegging som gis og varigheten og omfanget av tiltaket jf. barnehageloven § 37 jf. forvaltningsloven § 24 og § 25 og barnekonvensjonen artikkel 3.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet, og skriver at dette beskrives i vedtaket. Kommunen viser i denne sammenheng til innsendt dokumentasjon.

Etter å ha lest kommunens vedtak om tilrettelegging ser Statsforvalteren at vedtakene er svært kortfattet, og inneholder lite informasjon om barnet. Det er ingen av vedtakene som inneholder noen vurdering av hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.

I kommunens svar på foreløpig tilsynsrapport fremgår det at kommunen skal utarbeide en ny mal for vedtak under høsten der de sikrer at alle punkter er med. I tillegg til dette viser kommunen til at samtykkeskjemaet sammen med søknaden skal sikre at foreldre får uttalt seg.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Vedtakene inneholder ingen beskrivelse av barnets behov, det ordinære barnehagetilbudet eller hvilken tilrettelegging som er egnet. Det er derfor ikke mulig å lese ut av vedtaket hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje som andre barn.

Etter å ha lest kommunens svar på den foreløpige tilsynsrapporten vurderer Statsforvalteren at det ikke er sannsynliggjort at kommunen tar stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen ikke tar stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.

3.8 Vedtak om avslag skal inneholde en begrunnelse av hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging.

Rettslig krav

Kommunene må i vedtaket begrunne hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging, jf. barnehageloven § 37 jf. forvaltningsloven § 24.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet, og utdyper dette med at et avslag er godt begrunnet. Kommunen skriver også at et vedtak om avslag sjeldent blir en realitet, da de har en tett dialog med foresatte og barnehage gjennom hele prosessen. I telefonsamtale med barnehagemyndigheten kommer det fram at de ikke har noen eksempler på avslag på individuell tilrettelegging, men at det i et avslag vil være naturlig å begrunne avslaget.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn kommunens opplysninger i egenvurderingen og telefonsamtalen, om at de begrunner avslag om individuell tilrettelegging.

Statsforvalteren konkluderer med at vedtak om avslag inneholder en begrunnelse av hvorfor barnet ikke har rett til individuell tilrettelegging.

3.9 I vedtak der kommunen kommer frem til at et tiltak vil være uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, skal den legge særlig vekt på følgende momenter:

- **Tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmede barrierer**
- **De nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen**
- **Virksomhetens ressurser**

Rettslig krav

Kommunen har en plikt til å tilrettelegge barnehagetilbudet og kan bare gjøre unntak fra denne plikten dersom tilretteleggingen inneholder en uforholdsmessig byrde for kommunen, jf. barnehageloven § 37 jf. barnekonvensjonen artikkel 3.1.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet. Kommunen skriver i denne sammenheng at de strekker seg ekstremt langt for å tilrettelegge for alle barn, og at det skal være veldig tungtveiende grunner for at de skal bedømme det som en uforholdsmessig byrde. I telefonsamtale med barnehagemyndigheten kommer det fram at de ikke har noen eksempler på at de har gjort en vurdering der de skal legge særlig vekt på de ovennevnte momentene, men at dette ville vært naturlig hvis man befant seg i en slik situasjon.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn kommunens opplysninger i egenvurderingen og telefonsamtalen, om at de i vedtak der de kommer frem til at et tiltak vil være

uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, ville vektlagt tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmede barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen i vedtak der de kommer frem til at et tiltak vil være uforholdsmessig byrde i en bestemt barnehage, ville vektlagt tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmede barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

3.10 Kommunen skal sørge for at barnet får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et vedtak vil være en uforholdsmessig byrde.

Rettslig krav

Dersom kommunen kommer frem til at det er en uforholdsmessig byrde å tilrettelegge barnets barnehage, må barnet tilbys plass i en annen barnehage hvor barnehagetilbudet kan tilrettelegges, jf. barnehageloven § 37.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet, og viser til at det skal svært tungtveiende grunner til for de skal bedømme det som en uforholdsmessig byrde. Kommunen skriver også at det aktuelle barnet som trenger individuell tilrettelegging tilbys plass i den barnehagen som er bedre egnet for det aktuelle barnet. I telefonsamtale med barnehagemyndigheten bekreftes det at de ikke har eksempel på den ovennevnte problemstillingen, men at de vil sørge for at barn får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et vedtak vil være en uforholdsmessig byrde.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn kommunens opplysninger i egenvurderingen og telefonsamtalen.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen vil sørge for at barn får tilbud om individuell tilrettelegging i en annen barnehage i tilfeller der de kommer frem til at et vedtak vil være en uforholdsmessig byrde.

3.11 Barnet skal ha vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging.

Rettslig krav

Private barnehager kan ikke pålegges å tilrettelegge barnehagetilbudet. Hvis det ikke lar seg gjøre å inngå en avtale med den private barnehage, må dere tilrettelegge barnehagetilbudet til barnet i en annen barnehagen jf. barnehageloven § 37, og barnekonvensjonen artikkel 3.1.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet. Kommunen skriver også at de samarbeider godt med de private barnehagene i kommunen. Hvis de kommer i en situasjon der en privat barnehage ikke kan tilrettelegge tilbudet til barnet, så tilbys barnet plass i en kommunal barnehage. I telefonsamtale med barnehagemyndigheten bekreftes det at de ikke har vært i en situasjon der de har måtte foreta en vurdering av at barnet skal ha vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging. De sier at det ville vært naturlig å gjøre en slik vurdering hvis det ble en realitet.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn kommunens opplysninger i egenvurderingen og telefonsamtalen.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen fatter vedtak om individuell tilrettelegging i en annen barnehage, dersom en privat barnehage ikke samtykker i individuell tilrettelegging.

3.12 Kommunen skal ta stilling til hva som er til barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging.

Rettslig krav

Vedtak om individuell tilrettelegging må inneholde en vurdering av barnets beste, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, og at det skal mye til for å sette det til side. Barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen er svært viktig når dere skal vurdere hva som er til barnets beste. Dere må foreta en helhetsvurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile. Statsforvalterens observasjoner.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på spørsmålet om de tar stilling til barnets beste i sine vedtak om individuell tilrettelegging. Kommunen utdyper dette ved å skrive at de alltid tar stilling til barnets beste i sine vurderinger, og at dette gjøres kontinuerlig og at det formidles til de foresatte. Kommunen skriver at vurderingen ikke er skriftliggjort i vedtakene. De skriver at vedtak som gjøres i fremtiden vil inneholde en barnets beste vurdering som vurderer, vektet og viser barnets beste.

Etter å ha lest kommunens vedtak om tilrettelegging ser vi at vedtakene er svært kortfattet, og inneholder lite informasjon om barnet. Det er ingen av vedtakene som inneholder noen vurdering av barnets beste.

I sitt tilsvarende foreløpig tilsynsrapport viser Eidskog kommune til det regionale samarbeidet som er iverksatt i Kongsvingerregionen. Kommunen skriver også at de stadig drøfter hvordan de kan synliggjøre barnets beste i våre vedtak og jobber med å forbedre presiseringen. Kommunen arbeider med å vurdere, vekte og vise barnets beste, og at dette skal innarbeides i vedtakene fra høsten 2021.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren vurderer at vedtakene om individuell tilrettelegging mangler opplysninger og vurderinger av barnets behov. Vedtakene er som nevnt svært kortfattet og lite konkret.

I forbindelse med den foreløpige tilsynsrapporten forklarer Eidskog kommune at dette er et samarbeid mellom PPT i regionen, men at også Eidskog kommune som barnehagemyndighet er en del av dette samarbeidet. Statsforvalteren er positiv til at kommunen skal jobbe med dette temaet. Samarbeidet er ikke igangsatt som resultat av pandemien.

Eidskog kommune viser til at de skal forbedre presiseringen. En vurdering av barnets beste må gjøres og skrives ned i vedtaket.

På bakgrunn av ovennevnte vurderer Statsforvalteren at det ikke er sannsynliggjort at kommunen har gjort noen endringer som har blitt iverksatt i praksis.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen ikke tar stilling til hva som er til barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging.

3.13 Vedtaket skal inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

Rettslig krav

Vedtaket skal inneholde informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og at klagen skal sendes til kommunen, jf. forvaltningsloven § 27 tredje ledd første punktum.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet, og viser til innsendt dokumentasjon.

Alle vedtak om individuell tilrettelegging inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at kommunens vedtak inneholder informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendes til kommunen.

3.14 Vedtaket skal inneholde informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

Rettslig krav

Vedtaket skal inneholde informasjon om retten til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27 tredje ledd første punktum jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «*ja*» på spørsmålet om vedtaket inneholder informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

Alle vedtak om individuell tilrettelegging inneholder informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at kommunens vedtak inneholder informasjon om retten til å se sakens dokumenter.

3.15 Kommunen fatter vedtak om individuell tilrettelegging så snart som mulig.

Rettslig krav

Kommunen skal fatte vedtak så snart som mulig, det vil si at dere må fatte vedtak så snart dere har all dokumentasjonen dere trenger, jf. barnehageloven § 37, jf. forvaltningsloven § 11 a. Dere kan ikke vente med å igangsette vedtak om tilrettelegging.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «*nei*» på at de har lang saksbehandlingstid, og at de fatter vedtak så snart som mulig.

Den innsendte dokumentasjonen viser at det tar alt fra en til to måneder fra det er søkt om tilrettelegging, og til barnehagemyndigheten har fattet vedtak.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Hva som er «*så snart som mulig*» avhenger av sakens kompleksitet, og må avgjøres i hvert enkelt tilfelle. I vurderingen av hva som er for lang saksbehandlingstid vil barnets behov for å få avklart sine behov og rettigheter så raskt som mulig være av vesentlig betydning. Kommunens vedtak om individuell tilrettelegging viser at kommunen fatter vedtak så snart som mulig.

Statsforvalteren konkluderer med at barnehagemyndigheten fatter vedtak om tilrettelegging så snart som mulig.

3.16 Kommunen iverksetter vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer.

Rettslig krav

Kommunen skal iverksette vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer, Jf. barnehageloven § 37.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «*ja*» på dette spørsmålet. Kommunen skriver at de setter i gang tiltak fortløpende i prosessen av vedtak. De utdyper dette ved å skrive at de fleste tiltak kan igangsettes fra vedtaksdato. Om vedtaket innebærer ansettelse av mer personal kan det ta noe tid å komme i gang, og man setter da en vedtaksdato lenger fram som man følger.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren har lest den innsendte dokumentasjonen, og vurderer at barnehagemyndigheten iverksetter vedtak fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen iverksetter vedtaket fra vedtaksdato eller fra den datoen vedtaket bestemmer.

3.17 Kommunen gjennomfører den individuelle tilretteleggingen i tråd med vedtaket.

Rettslig krav

Kommunen har ansvaret for at den individuelle tilretteleggingen blir gjennomført i tråd med vedtaket. Dersom det skjer endringer må dere iverksette nødvendige tiltak slik at vedtaket blir oppfylt. jf. barnehageloven § 37.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingen svarer kommunen «ja» på dette spørsmålet. Kommunen skriver også at de under prosessen med å fatte vedtak om tilrettelegging ser hvilke tiltak som er best for barnet. Dette fører til at de setter inn tiltakene fortløpende og at alle tiltak er i tråd med vedtaket.

Statsforvalterens vurdering og konklusjon

Statsforvalteren legger til grunn kommunen sine opplysninger i egenvurderingen.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen gjennomfører individuell tilrettelegging i tråd med vedtaket.

4 Våre reaksjoner

4.1 Pålegg om retting

Statsforvalteren har funnet at dere ikke overholder regelverket på alle områder. Vi pålegger dere derfor å rette opp følgende forhold, jf. forskrift om overgangsregler til barnehageloven § 5 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

Sakkyndig vurdering

Statsforvalteren har avdekket regelverksbrudd under følgende hovedpunkter:

Kommunen må sørge for at det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering av om barnet har særlig behov for spesialpedagogisk hjelp før den gjør vedtak om spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven §§ 35 jf. 31. Kommunen må i den forbindelse se til at:

- Barnet får anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utarbeider sakkyndig vurdering.

- PPT legger stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilråding om spesialpedagogisk hjelp.
- PPT utarbeider sakkyndige vurderinger så snart som mulig.
- PPT gjør rede for og tar stilling til om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet.
- PPT gjør rede for og tar stilling til realistiske mål for barnets utvikling og læring.
- PPT gjør rede for og tar stilling til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehage tilbudet, dersom barnet går i barnehage.
- PPT vurderer hva som er til barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger.

Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp

Kommunen må sørge for å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp som oppfyller kravene i barnehageloven kap. VII og saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, jf. barnehageloven § 31 og forvaltningsloven §§ 2, 11 a, 17, 23, 24, 25 og 27. Kommunen må i den forbindelse se til at:

- Den sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.
- Den tar stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Individuell tilrettelegging i barnehagen

Kommunen må sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehage tilbud, jf. barnehageloven § 37. Kommunen må i den forbindelse se til at:

- Den fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging.
- De opplyser saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til om et barn har nedsatt funksjonsevne, og om barnet ikke kan delta på lik linje med andre barn i barnehagen

- Den i vedtak tar stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne og om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn.
- Den tar stilling til hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn.
- Den tar stilling til hva som er til barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging.

4.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført, samt dokumentere og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er **30.11.2021**. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

5 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til Statsforvalteren. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

6 Vedlegg – liste over dokumentasjon

- Egenvurdering i RefLex, levert av PPT og barnehagemyndighet
- Rutinebeskrivelse spesialpedagogisk hjelp
- Samtykke til tverrfaglig samarbeid
- Individuell utviklingsplan - IUP
- Henvisningsskjema for barn i Eidskog PPT
- To sakkyndige vurderinger
- To vedtak som omhandler spesialpedagogisk hjelp
- To vedtak som omhandler individuell tilrettelegging
- Samtykke til å fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen
- Søknad om kommunal tilrettelegging i barnehage
- Søknad om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen